

VASTUVÕETUD TEKSTID

Esialgne versioon

P8_TA-PROV(2019)0224

ELi ja Usbekistani vaheline laiaulatuslik leping

Euroopa Parlamendi 26. märtsi 2019. aasta soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ELi ja Usbekistani vahelist uut ulatuslikku lepingut (2018/2236(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 218,
- võttes arvesse nõukogu 16. juuli 2018. aasta otsust (EL) 2018/..., millega antakse Euroopa Komisjonile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale luba alustada ja pidada Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Usbekistani Vabariigi vahelise laiaulatusliku lepingu nende sätete üle, mis kuuluvad liidu pädevusse (10336/18),
- võttes arvesse 16. juulil 2018. aastal nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate otsust, millega antakse Euroopa Komisjonile luba alustada ja pidada liikmesriikide nimel läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Usbekistani Vabariigi vahelise laiaulatusliku lepingu nende sätete üle, mis kuuluvad liikmesriikide pädevusse (10337/18),
- võttes arvesse nõukogu 16. juuli 2018. aasta läbirääkimisjuhiseid (10601/18 EU Restricted), mis edastati Euroopa Parlamendile 6. augustil 2018,
- võttes arvesse 1999. aastal jõustunud ELi ja Usbekistani Vabariigi vahelist partnerlus- ja koostöölepingut,
- võttes arvesse 2011. aasta jaanuaris allkirjastatud ELi ja Usbekistani vahelist energiakoostööd käsitlevat vastastikuse mõistmise memorandumit,
- võttes arvesse nõukogu poolt 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid homo-, bi-, trans- ja interseksuaalide (LGBTI-inimeste) kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2016. aasta seadusandlikku resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning

- Usbekistani Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu juurde kuuluva protokoll (millega muudetakse lepingut, et laiendada partnerlus- ja koostöölepingu sätteid kahepoolsele tekstiiltoodetega kauplemisele, kuna tekstiiltoodetega kauplemist käsitleva kahepoolse lepingu kehtivus lõpeb) sõlmimise kohta¹,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2016. aasta muud kui seadusandlikku resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning Usbekistani Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu juurde kuuluva protokoll (millega muudetakse lepingut, et laiendada partnerlus- ja koostöölepingu sätteid kahepoolsele tekstiiltoodetega kauplemisele, kuna tekstiiltoodetega kauplemist käsitleva kahepoolse lepingu kehtivus lõpeb) sõlmimise kohta²,
 - võttes arvesse oma 23. oktoobri 2014. aasta resolutsiooni inimõiguste kohta Usbekistanis³,
 - võttes arvesse oma 15. detsembri 2011. aasta resolutsiooni ELi Kesk-Aasiat käsitleva strateegia rakendamise kohta⁴ ja 13. aprilli 2016. aasta resolutsiooni ELi Kesk-Aasia strateegia rakendamise ja läbivaatamise kohta⁵,
 - võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 19. septembri 2018. aasta ühisteatist „Euroopa ja Aasia ühendamine – ELi strateegia põhielemendid“ (JOIN(2018)0031),
 - võttes arvesse väliskomisjoni ja inimõiguste allkomisjoni külastusi Usbekistani vastavalt 2018. aasta septembris ja 2017. aasta mais ning korrapäraseid külastusi, mida teeb riiki delegatsioon ELi-Kasahstani, ELi-Kõrgõzstani, ELi-Usbekistani ja ELi-Tadžikistani parlamentaarsetes koostöökomisjonides ning Türkmenistani ja Mongooliaga suhtlemiseks,
 - võttes arvesse 10. novembril 2017. aastal Samarkandis toimunud ELi ja Kesk-Aasia välisministrite 13. kohtumise tulemusi, milles käsitleti kahepoolset tegevuskava (majandus, ühenduvus, julgeolek ja õigusriik) ja piirkondlikke küsimusi,
 - võttes arvesse 23. novembril 2018. aastal Brüsselis toimunud ELi ja Kesk-Aasia välisministrite 14. kohtumise ühiskommünikeed „EL ja Kesk-Aasia – koostöö kaasava majanduskasvu, kestliku ühenduvuse ja tugevama partnerluse tuleviku rajamiseks“⁶,
 - võttes arvesse ELi jätkuvat arenguabi Usbekistanile summas 168 miljonit eurot ajavahemikul 2014–2020, Euroopa Investeeringuspanga ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga finantsabi ning muid ELi meetmeid, millega toetatakse rahu ja julgeolekut ning tuumajäätmete vähendamist riigis,
 - võttes arvesse deklaratsiooni, mis võeti vastu 26. ja 27. märtsil 2018. aastal Taškendis

¹ ELT C 238, 6.7.2018, lk 394.

² ELT C 238, 6.7.2018, lk 51.

³ ELT C 274, 27.7.2016, lk 25.

⁴ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 91.

⁵ ELT C 58, 15.2.2018, lk 119.

⁶ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/54354/joint-communicé-european-union---central-asia-foreign-ministers-meeting-brussels-23-november_en

toimunud Afganistani käsitleval konverentsil „Rahuprotsess, julgeolekukoostöö ja piirkondlik ühenduvus“, mille korraldas Usbekistan ja mille kaaseesistuja oli Afganistan,

- võttes arvesse aastateks 2017–2021 kavandatud strateegiat meetmete võtmiseks viies Usbekistani arengu seisukohalt prioriteetses valdkonnas (arengustrateegia),
 - võttes arvesse samme, mida Usbekistan on pärast Nõukogude Liidust iseseisvumist teinud avatuma ühiskonna kujundamiseks ja suurema avatuse saavutamiseks suhetes oma naabritega,
 - võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärke,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 113,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0149/2019),
- A. arvestades, et 23. novembril 2018 alustasid EL ja Usbekistan läbirääkimisi ulatusliku laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu üle, mis peab asendama praeguse ELi ja Usbekistani vahelise partnerlus- ja koostöölepingu, et laiendada ja süvendada koostööd vastastikust huvi pakkuvates valdkondades ning tugineda selles demokraatia, õigusriigi, põhiõiguste austamise ja hea valitsemistava ühiste väärtustele, et edendada kestlikku arengut ja rahvusvahelist julgeolekut ning tulemuslikult lahendada üleilmseid probleeme, nagu terrorism, kliimamuutused ja organiseeritud kuritegevus;
- B. arvestades, et laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu jõustumiseks on vaja Euroopa Parlamendi nõusolekut;
1. soovitab nõukogul, komisjonil ja komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal:

ELi ja Usbekistani suhted

- a) tunnustada Usbekistani võetud kohustusi ja samme avatuma ühiskonna kujundamiseks ning siirast osalemist poliitilises dialoogis ELiga, mille tulemusena alustati läbirääkimisi laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu sõlmimiseks; rõhutada ELi huvi tugevdada ühiste väärtuste alusel oma suhteid Usbekistaniga ja tunnustada Usbekistani rolli olulise kultuurilise ja poliitilise ühendusloojana Euroopa ja Aasia vahel;
- b) näha ette korrapärane ja põhjalik dialoog ning jälgida poliitiliste ja demokraatlike reformide täielikku rakendamist, mille eesmärk on luua sõltumatu kohtusüsteem – sealhulgas kaotades kõik juristide sõltumatuse piirangud –, tõeliselt konkurentsipõhiste valimiste teel moodustatud tõeliselt sõltumatu parlament, kaitsta inimõigusi, soolist võrdõiguslikkust ja meediavabadust, depolitiseerida turvateenistused ja tagada, et nad kohustuvad austama õigusriiki, ning kaasata kodanikuühiskond tihedalt reformiprotsessi; väljendada heameelt parlamendile (Oliy Majlis) antud uute õiguste ja uute mehhanismide üle, mis tugevdavad parlamentaarset kontrolli; julgustada ametiasutusi rakendama OSCE/ODIHRi poolt pärast 2014. aasta parlamendivalimisi avaldatud aruande soovitusi;

- c) rõhutada, kui tähtsad on kestlikud reformid ja nende rakendamine, ja pakkuda neile kehtivate ja tulevaste lepingute alusel olulist toetust, et saavutada reaalseid tulemusi ja lahendada poliitilised, ühiskondlikud ja majanduslikud probleemid, eeskätt selleks, et parandada valitsemistavasid, luua võimalused tõeliselt mitmekesisele ja sõltumatule kodanikuühiskonnale, tugevdada inimõiguste austamist, kaitsta vähemusi ja kaitsetumaid, sealhulgas puuetega inimesi, tagada inimõiguste rikkumiste ja muude kuritegude eest vastutusele võtmine ja kõrvaldada ettevõtlust takistavad asjaolud;
- d) tunnustada ja toetada Ukraina lubadust jätkata struktuuri-, haldus- ja majandusreformide, mille eesmärk on parandada ettevõtluskeskkonda, kohtusüsteemi ja julgeolekuteenuseid, töötingimusi ning haldusvastutust ja -suutlikkust, ning rõhutada, kui tähtis on reformid täielikult ja kontrollitult ellu viia; kiita heaks välisvaluutatehingute ja valuutavahetusturu liberaliseerimine; toonitada, et Usbekistani ulatuslikku reformikava, arengustrateegiat aastateks 2017–2021, tuleb rakendada ja toetada meetmetega, millega hõlbustatakse väliskaubandust ja parandatakse ettevõtluskeskkonda; võtta arvesse asjaolu, et tööjõuränne ja rahaülekanded on üks peamisi vaesuse vähendamise mehhanisme Usbekistanis;
- e) nõuda, et Usbekistani valitsus tagaks, et inimõiguste kaitsjad, kodanikuühiskond, rahvusvahelised vaatlejad ja inimõiguste organisatsioonid saaksid vabalt tegutseda õiguslikult ja poliitiliselt turvalises keskkonnas, eelkõige lihtsustades registreerimisprotsesse ja võimaldades õiguskaitset registreerimisest keeldumise korral; nõuda, et Usbekistani valitsus lubaks vanglates ja kinnipidamiskohtades valitsevate tingimuste korrapärast, piiranguteta ja sõltumatut jälgimist; julgustada Usbekistani valitsust kutsuma piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise ÜRO eriraportööri riiki külastama, rakendama tema eelmise, 2003. aasta visiidi raames antud soovitusi ning viima siseriiklikud õigusaktid ja tavad kooskõlla rahvusvahelise õiguse ja standarditega, sealhulgas luues sõltumatu järelevalvemehhanismi, mis tagaks takistamatu juurdepääsu kinnipidamiskohtadele, et vangide kohtlemist saaks jälgida; kutsuda ametivõime üles põhjalikult uurima kõiki väiteid piinamise või ebainimliku kohtlemise kohta;
- f) edendada salliva, kaasava, mitmekesise ja demokraatliku ühiskonna kujunemist usaldusväärse valitsuse toel, toetades järgjärgulist liberaliseerimist ja sotsiaal-majanduslikku progressi inimeste hüvanguks ning järgides täielikult ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid;
- g) kiita heaks poliitvangide vabastamine, kuid nõuda tungivalt, et võimud tagaksid nende täieliku rehabiliteerimise ning juurdepääsu õiguskaitsevahenditele ja ravile; nõuda kõigi ülejäänud poliitvangide ja kõigi teiste isikute vabastamist, kes on vangistatud või keda kiusatakse taga poliitiliselt motiveeritud süüdistuste alusel, nagu inimõiguste aktivistid, kodanikuühiskonna ja usuaktivistid, ajakirjanikud ja opositsioonipoliitikud; väljendada muret mitme kinniste uste taga toimunud kohtuprotsessi pärast ning nõuda tungivalt, et valitsus sellisele tavale lõpu teeks; nõuda tungivalt, et valitsus kiiresti muudaks äärmuslust käsitlevaid kriminaalkoodeksi sätteid, mida mõnikord vääralt kasutatakse teisitimõtlejate kriminaliseerimiseks; väljendada heameelt seoses lubadustega

lõpetada Usbekistani kriminaalkoodeksi artikli 221 („vanglaeeskirjade rikkumine“) kasutamine poliitvangide karistuste meelevaldseks pikendamiseks; tagada, et kõigile kriminaalkuritegudes ja muudes süütegudes süüdi mõistetud isikutele antaks nende kohtuotsuste koopiad, et nad saaksid kasutada edasikaebamise õigust ja taotleda enda rehabiliteerimist; tervitada teatavate rahumeelse kogunemise vabaduse piirangute vähendamist ja ühtlasi ergutada selliste piirangute täielikule kõrvaldamisele, lõpetades näiteks rahumeelsete meelevaldajate kinnipidamise ja pidades sellega kinni inimõiguste ülddeklaratsioonist; tervitada ÜRO usu- ja veendumusvabaduse eriraportööri hiljutist külaskäiku;

- h) märkida, et Usbekistani koht Piirideta Reporterite pressivabaduse indeksis on aastatel 2016-2018 vaid veidi paranenud, ning et jätkuvalt tekitavad muret tsensuur, veebisaitide blokeerimine, ajakirjanike ja blogipidajate enesetsensuur, ahistamine internetis ja väljaspool seda ning poliitiliselt motiveeritud kriminaalsüüdistused; nõuda ametivõimudelt, et need teeksid lõpu meedia survekamisele ja järelevalvele, lõpetaksid sõltumatute veebisaitide blokeerimise ning võimaldaksid rahvusvahelistel meediakanalitel korrespondente akrediteerida ja riigis tegutseda; toetada meedia ja vabauhenduste sõltumatuse tagamiseks võetud meetmeid, näiteks mõningate tegutsemispiirangute kaotamine, samuti varem riigist välja saadetud rahvusvaheliste ja välismeediakanalite tagasilubamine; väljendada heameelt uue vabauhenduste registreerimist käsitleva seaduse üle, mis lihtsustab teatavaid registreerimismenetlusi ja tegevuseks või ürituste korraldamiseks loa taotlemise nõudeid; nõuda tungivalt, et ametiasutused kõnealust seadust täielikult rakendaksid, kõrvaldades muu hulgas kõik tõkked, mis takistavad rahvusvaheliste organisatsioonide registreerimist, ning ergutaksid ametiasutusi kõrvaldama säilinud piirangud, mis takistavad vabauhenduste tööd, nagu koormavad registreerimise nõuded ja sekkuv järelevalve;
- i) tunnustada edusamme lapstööjõu kasutamise kaotamiseks ja sunniviisilise töö järkjärguliseks kaotamiseks, samuti ÜRO eriraportöörade hiljutisi külaskäike Usbekistani ja riigi taasavamist selle valdkonna rahvusvahelistele vabauhendustele; juhtida tähelepanu sellele, et riigi toetatud sunnitöö puuvilla- ja siiditööstuses ning muudes valdkondades on endiselt probleem; nõuda, et Usbekistani valitsus lõpetaks kõik sunniviisilise töö vormid, kõrvaldaks selle nähtuse algpõhjused, eelkõige kohustusliku kvoodisüsteemi, ja võtaks vastutusele kohalikud omavalitsused, kes riigitöötajaid ja õpilasi sunnitööle sunnivad; rõhutada, et on vaja suuremaid pingutusi ja täiendavaid õigusmeetmeid, et saavutada sunniviisilise töö kaotamine; soovitada teha selles valdkonnas rohkem koostööd Rahvusvahelise Tööorganisatsiooniga (ILO); nõuda, et valitsus võimaldaks orjapidamise tänapäevaste vormide ÜRO eriraportööril Usbekistani külastada; toonitada, kui tähtis on rajada riigis kestlik puuvilla tarneahel ning võtta kasutusele kaasaegsed, ökoloogiliselt põhjendatud puuvillakasvatuse- ja maaharimismeetodid; toetada kodumaiseid puuvillakasvatajaid tootmise tõhususe suurendamisel, kaitsta keskkonda ja parandada töötavasid eesmärgiga kaotada sunniviisiline töö;
- j) ergutada ametiasutusi võtma täiendavaid meetmeid, et vähendada riigis töötust, sealhulgas avades erasektori ning tugevdades väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid; väljendada sellega seoses heameelt juhtimiskoolitusprogrammi

laiendamise üle ja ergutada ettevõtjatele uute koolitusprogrammide korraldamist; tuletada siinjuures meelde Usbekistani noorte potentsiaali ja nende suhteliselt kõrget haridustaset; ergutada ettevõtlushariduse programmide edendamist; tuletada meelde programmi „Erasmus+“ taoliste ELi programmide tähtsust kultuuride dialoogi edendamisel ELi ja Usbekistani vahel ning võimaluste loomisel neis programmides osalevate üliõpilaste kui positiivsete ühiskondlike muutuste esilekutsujate mõjuvõimu suurendamiseks;

- k) jätkata iga-aastaseid inimõigustedialooge, mida korraldab Euroopa välisteenistus (EEAS), ning sellega seoses avaldada survet konkreetsete juhtumite lahendamiseks, sealhulgas poliitvangide juhtumid; kehtestada enne iga dialoogide vooru konkreetset valdkonnad ja hinnata saavutatud tulemusi kooskõlas ELi standarditega, samas integreerides inimõigusküsimused ka kõigi teiste koosolekute päevakorda ja kõigisse muudesse meetmetesse; ergutada Usbekistani järgima rahvusvahelisi inimõiguste õigusakte, mille ta on ratifitseerinud, eelkõige ÜROs, OSCEs ja ILOs; väljendada jätkuvat muret lahendamata probleemide ja tähtsate reformide teostamatajätmise pärast; soovitada ametiasutustel dekriminaliseerida vastastikusel nõusolekul põhinevad seksuaalsuhted samast soost isikute vahel ning edendada sallivat suhtumist LGBTI-inimestesse; kutsuda Usbekistani võime üles toetama ja edendama naiste õigusi;
- l) tagada passisüsteemi läbivaatamine; kiita heaks väljasõiduviiisade süsteemi kaotamine; väljasõiduviiisa nõue kehtis varem Usbekistani kodanikele, kes tahtsid reisida väljapoole Sõltumatute Riikide Ühendust (SRÜ); väljendada heameelt seoses Usbekistani teadaandega, et alates jaanuarist 2019 ei nõua ta ELi liikmesriikide kodanikelt enam viisat;
- m) soovitada tungivalt, et Usbekistan parandaks kohalikku tervishoiusüsteemi ja suurendaks olukorra parandamiseks eraldatavaid eelarvevahendeid, kuna pärast riigi iseseisvumist on tervishoiu olukord märkimisväärselt halvenenud;
- n) nõuda tungivalt, et ametiasutused annaksid vajalikku toetust ning taotleksid rahvusvaheliste partnerite panust ja toetust Karakalpakia Vabariigile, et jätkata Araali mere keskkonnakatastroofi majanduslike, sotsiaalsete ja tervisetagajärgedega tegelemist, rajades kestliku veemajanduse ja seades sisse veevarude kaitse poliitika ning tavad ja koostades piirkonna jaoks usaldusväärse puhastamiskava; tervitada piirkondliku veemajanduskoostöö edenemist, eelkõige Tadžikistani ja Kasahstaniga, ÜRO mitme partneriga usaldusfondi loomist inimeste turvalisuse tagamiseks Araali mere piirkonnas ning võimude poolt üles näidatud toetust; jätkata jõupingutusi niisutustaristu parandamiseks;
- o) tunnustada Usbekistani uut välispoliitikat, mille abil on paranenud koostöö naabrite ja rahvusvaheliste partneritega, eeskätt piirkonna stabiilsuse ja julgeoleku edendamisel, piiride ja veevarude haldamisel, piiride märkimisel ja energiavaldkonnas; toetada Usbekistani positiivset osalemist Afganistani rahuprotsessis;
- p) tervitada Usbekistani jätkuvat pühendumist Kesk-Aasia tuumarelvavaba tsooni säilitamisele; tuletada meelde ELi võetud kohustust toetada Usbekistani mürgiste ja radioaktiivsete jäätmete käitlemisel; julgustada Usbekistani

allkirjastama tuumarelvade keelustamise lepet;

- q) võtta arvesse Usbekistani olulist rolli ELi Kesk-Aasia strateegia tulevases läbivaatamises, kohaldades diferentseerimise põhimõtet;
- r) tunnistada Usbekistani õigustatud julgeolekumuresid ning suurendada koostööd, et toetada kriisihaldamist, konfliktide ennetamist, integreeritud piirihaldust ning jõupingutusi võitluses vägivaldse radikaliseerumise, terrorismi, organiseeritud kuritegevuse ja ebaseadusliku uimastikaubanduse vastu, kaitstes samas õigusriiki, sealhulgas inimõigusi;
- s) tagada tõhus koostöö võitluses korrupsiooni, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidmise vastu;
- t) seada ELi välisrahastamisvahenditest ning Euroopa Investeeringupanga ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga laenudest Usbekistanile abi andmise tingimuseks reformide edukas jätkamine;
- u) toetada GSP+ staatuse jaoks nõutavate peamiste rahvusvaheliste konventsioonide tulemuslikku rakendamist;
- v) toetada Usbekistani jõupingutusi osaleda Maailma Kaubandusorganisatsiooniga (WTO) ühinemise protsessis, et integreerida riik paremini maailma majandusse ning parandada ettevõtluskeskkonda, tõmmates sellega ligi rohkem välismaiseid otseinvesteeringuid;
- w) võtta arvesse suhete arendamist muude kolmandate riikidega Hiina algatuse „üks majandusvöönd, üks tee“ („One Belt, One Road“) rakendamise raames; nõuda, et kõnealuse algatusega seoses järgitaks inimõigusi, muu hulgas töötades välja vastavad suunised;

Uus ulatuslik leping

- x) kasutada laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu läbirääkimisi, et toetada tõelist ja kestlikku arengut vastutustundliku ja demokraatliku korra suunas, millega tagatakse ja kaitstakse kõigi kodanike põhiõigusi ning keskendutakse eelkõige soodsa keskkonna tagamisele, mis võimaldab kodanikuühiskonna ja inimõiguste kaitsjate tegevust ning kindlustab juristide sõltumatuse; tagada, et enne läbirääkimiste lõpuleviimist teeks Usbekistan tõsiseltvõetavaid edusamme sõnavabaduse ning ühinemis- ja rahumeelse kogunemise vabaduse kindlustamiseks kooskõlas rahvusvaheliste normidega, sealhulgas kõrvaldades takistused, mis ei lase uutel rühmadel end registreerida ja riigis seaduslikult tegevust alustada ega välismaalt rahastamist vastu võtta;
- y) rääkida läbi nüüdisaegne, kõikehõlmav ja edasipüüdlik ELi ja Usbekistani vaheline leping, mis asendab 1999. aastal sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingu ning tõhustab inimestevahelisi kontakte, poliitilist koostööd, kaubandus- ja investeerimissuhteid ning koostööd kestliku arengu, keskkonnakaitse, ühenduvuse, inimõiguste ja valitsemise valdkonnas ning toetab Usbekistani majanduse ja ühiskonna kestlikku arengut;
- z) uuendada võetud kohustust edendada demokraatlikke standardeid, hea

valitsemistava põhimõtteid ja õigusriiki ning austada inimõigusi ja põhivabadusi, sh usu- ja veendumusvabadust, samuti nende õiguste ja vabaduste kaitsjaid;

- aa) toetada Usbekistani uusi jõupingutusi mitmepoolseks ja rahvusvaheliseks koostööks üleilmsetes ja piirkondlikes keerdküsimustes, nagu rahvusvaheline julgeolek ja võitlus vägivaldse äärmusluse, organiseeritud kuritegevuse ning uimastikaubanduse vastu, samuti veemajandus, kliimamuutused ja ränne;
- ab) tagada, et laiaulatuslik leping hõlbustaks ja tugevdaks piirkondlikku koostööd ning olemasolevate konfliktide rahumeelset lahendamist, sillutades teed tõeliselt heanaaberlikele suhetele;
- ac) tugevdada kaubandus- ja majandussuhetega seotud sätteid, ühelt poolt ühendades need paremini inimõigussätetega ning kohustusega rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, luues ühtlasi mehhanismid, et hinnata ja käsitleda negatiivset mõju inimõigustele, ning teiselt poolt edendades turumajanduse põhimõtteid, sealhulgas õiguskindlust, institutsioonide sõltumatust ja läbipaistvust, sotsiaaldialoogi ja ILO töönormide rakendamist, et tagada kestlikud välismaised otseinvesteeringud ning toetada majanduse mitmekesistamist; parandada koostööd võitluses korrupsiooni, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidmise vastu ning tagada, et mitmes ELi ja EMP liikmesriigis praegu külmutatud varad repatrieeritakse vastutustundlikult kogu Usbekistani rahva hüvanguks;
- ad) tugevdada parlamentidevahelise koostöö aspekte volitatud parlamentaarse koostöökomisjoni raames demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste valdkonnas, sealhulgas koostöönõukogu ja parlamentaarse koostöökomisjoni esindajate otsesest vastutust;
- ae) tagada kõigi osalejate, sealhulgas kodanikuühiskonna kaasamine nii läbirääkimiste käigus kui ka lepingu rakendamise etapis;
- af) lisada tingimused koostöö võimaliku peatamise kohta juhuks, kui ükskõik kumb pool rikub olulisi põhimõtteid, eelkõige seoses demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi austamisega, sealhulgas tingimus, et sellistel juhtudel konsulteeritakse Euroopa Parlamendiga; luua sõltumatu järelevalve- ja kaebuste esitamise mehhanism, mis tagab elanikele ja nende esindajatele tõhusa vahendi, et käsitleda mõju inimõigustele ja jälgida lepingu rakendamist;
- ag) tagada, et Euroopa Parlament kaasatakse pärast laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu jõustumist tihedalt lepingu kõigi osade rakendamise järelevalvesse, korraldada sellega seoses konsultatsioone, tagades, et Euroopa välisteenistus parlamenti ja kodanikuühiskonda laiendatud partnerlus- ja koostöölepingu rakendamisest nõuetekohaselt teavitab, ning reageerida asjakohaselt;
- ah) tagada kooskõlas konfidentsiaalsusnõuetega kõigi läbirääkimisdokumentide edastamine Euroopa Parlamendile, et parlament saaks läbirääkimisprotsessi nõuetekohaselt kontrollida; täita institutsioonidevahelisi kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikest 10, ning anda

parlamendile korrapäraselt aru;

- ai) kohaldada laiendatud partnerlus- ja koostöölepingut ajutiselt alles pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist;
 - aj) korraldada avalikkuse teavitamise kampaania, tõstes esile koostöö oodatavaid positiivseid tulemusi, mis toovad kasu nii ELi kui ka Usbekistani elanikele, edendades samas inimestevahelisi kontakte;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Usbekistani Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile.